

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IV kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-161-04

Druk nr 3340

Warszawa, 5 października 2004 r.

Pan
Józef Oleksy
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustawy o szkolnictwie wyższym, ustawy o wyższych szkołach zawodowych oraz o zmianie niektórych innych ustaw wraz z projektem aktu wykonawczego.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Edukacji Narodowej i Sportu.

Z szacunkiem

(-) Marek Belka

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o szkolnictwie wyższym, ustawy o wyższych szkołach zawodowych oraz o zmianie niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 65, poz. 385, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4 po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

„1a. Zajęcia dydaktyczne w uczelni oraz sprawdziany wiedzy lub umiejętności, a także egzaminy dyplomowe, mogą być prowadzone w języku obcym w zakresie i na warunkach określonych w regulaminie studiów. W języku obcym mogą być również prowadzone sprawdziany wiedzy lub umiejętności w trakcie przyjęć na studia oraz przygotowywane prace dyplomowe.

1b. Uczelnia przyjmująca na studia osoby niebędące obywatelami polskimi organizuje dla tych osób zajęcia z języka polskiego.”;

2) w art. 33 w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) formy kształcenia, na które mogą być kierowane osoby, i warunki, jakie muszą spełniać, aby ubiegać się o skierowanie,”;

3) w art. 33a:

a) ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. Na zasadach obowiązujących obywateli polskich mogą podejmować i odbywać studia oraz uczestniczyć w badaniach naukowych i szkoleniach:

- 1) cudzoziemcy, którym udzielono zezwolenia na osiedlenie się,
- 2) cudzoziemcy posiadający status uchodźcy nadany w Rzeczypospolitej Polskiej,
- 3) cudzoziemcy korzystający z ochrony czasowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- 4) pracownicy migrujący, będący obywatelami państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, jeżeli są lub byli zatrudnieni w Polsce, a także członkowie ich rodzin, o ile zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Cudzoziemcy niewymienieni w ust. 2, z zastrzeżeniem ust. 4a, mogą podejmować i odbywać studia oraz uczestniczyć w badaniach naukowych i szkoleniach na podstawie:

- 1) umów międzynarodowych, na zasadach określonych w tych umowach;
- 2) umów zawieranych z partnerami zagranicznymi przez jednostki prowadzące kształcenie, na zasadach określonych w tych umowach;
- 3) decyzji ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego;
- 4) decyzji kierownika jednostki prowadzącej kształcenie.”,

b) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. Obywatele państw członkowskich Unii Europejskiej lub państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym i członkowie ich rodzin, posiadający środki finansowe niezbędne na pokrycie kosztów utrzymania podczas studiów mogą podejmować i odbywać studia oraz uczestniczyć w badaniach naukowych i szkoleniach na zasadach obowiązujących obywateli polskich, przy czym osobom tym nie przysługuje prawo do stypendium socjalnego, albo na zasadach określonych w ust. 3 i 4.”;

4) w art. 84 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Powierzenie wykonywania pracy cudzoziemcowi w charakterze nauczyciela akademickiego lub w zakresie zadań, o których mowa w art. 76, następuje bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę.”;

5) w art. 152c:

a) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Przy ustalaniu wysokości dochodu uprawniającego studenta do ubiegania się o stypendium socjalne uwzględnia się dochody osiągnane przez:

- 1) studenta,
- 2) małżonka studenta, a także będące na utrzymaniu studenta lub jego małżonka dzieci niepełnoletnie, dzieci pobierające naukę do 26 roku życia, a jeżeli 26 rok życia przypada w ostatnim roku studiów, do ich ukończenia, oraz dzieci niepełnosprawne bez względu na wiek,
- 3) rodziców studenta i będące na ich utrzymaniu dzieci niepełnoletnie, dzieci pobierające naukę do

26 roku życia, a jeżeli 26 rok życia przypada w ostatnim roku studiów, do ich ukończenia, oraz dzieci niepełnosprawne bez względu na wiek.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Miesięczną wysokość dochodu na osobę w rodzinie studenta, uprawniającą do ubiegania się o stypendium socjalne, ustala się na zasadach określonych w ustawie, o której mowa w ust. 2, z uwzględnieniem przepisu ust. 2a, z zastrzeżeniem, że do dochodu nie wlicza się:

- 1) dochodów, o których mowa w ust. 2a pkt 3, jeżeli student jest samodzielny finansowo,
- 2) świadczeń, o których mowa w art. 152 ust. 1 niniejszej ustawy, oraz świadczeń, o których mowa w art. 75 ust. 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1997 r. o wyższych szkołach zawodowych (Dz. U. Nr 96, poz. 590, z późn. zm.³⁾).”,

c) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Student jest samodzielny finansowo, jeżeli on lub jego małżonek spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) posiadał stałe źródło dochodów w ostatnim roku podatkowym,
- 2) posiada stałe źródło dochodów w roku bieżącym,
- 3) jego miesięczny dochód w okresach, o których mowa w pkt 1 i 2, nie jest mniejszy od minimalnego wynagrodzenia za pracę pracowników, ogłaszanego na podstawie odrębnych przepisów, obowiązującego w ostatnim miesiącu ostatniego roku podatkowego w przypadku dochodu studenta z ostatniego roku podatkowego i obowiązującego w miesiącu złożenia wniosku o przyznanie stypendium,

4) nie złożył oświadczenia o prowadzeniu wspólnego gospodarstwa domowego z rodzicami bądź jednym z nich.”;

6) w art. 152e dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Student w roku akademickim może otrzymywać stypendium za wyniki w nauce lub sporcie, o którym mowa w art. 152 ust. 1 pkt 2, albo stypendium ministra, o którym mowa w art. 152 ust. 1 pkt 3 i 4.”;

7) po art. 161 dodaje się art. 161a w brzmieniu:

„Art. 161a. W przypadku niepaństwowych szkół wyższych uprawnienia dziekana, rektora, rady wydziału oraz senatu, o których mowa w art. 24 ust. 7 i 8, art. 152a-152c i art. 152h, przysługują odpowiednio określonym w statucie jednoosobowym oraz kolegialnym organom uczelni.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 26 czerwca 1997 r. o wyższych szkołach zawodowych (Dz. U. Nr 96, poz. 590, z późn. zm.⁴⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4 po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

„1a. Zajęcia dydaktyczne w uczelni zawodowej oraz sprawdziany wiedzy lub umiejętności, a także egzaminy dyplomowe, mogą być prowadzone w języku obcym w zakresie i na warunkach określonych w regulaminie studiów. W języku obcym mogą być również prowadzone sprawdziany wiedzy lub umiejętności w trakcie przyjęć na studia oraz przygotowywane prace dyplomowe.

1b. Uczelnia zawodowa przyjmująca na studia osoby niebędące obywatelami polskimi organizuje dla tych osób zajęcia z języka polskiego.”;

2) w art. 5:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie :

„1. Uczelnia zawodowa prowadzi kształcenie na poziomie wyższych studiów zawodowych w ramach posiadanych uprawnień do prowadzenia danego kierunku lub kierunku i specjalności zawodowej, zgodnie z warunkami i standardami nauczania określonymi na podstawie art. 4a ust. 2 pkt 1 i 3 ustawy, o której mowa w art. 4a ust. 1a.”,

b) uchyla się ust. 3;

3) w art. 52 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Powierzenie wykonywania pracy cudzoziemcowi w charakterze nauczyciela akademickiego lub w zakresie zadań, o których mowa w art. 56 ust. 2, następuje bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę.”;

4) w art. 75a ust. 6-8 otrzymują brzmienie:

„6. Komisje, o których mowa w ust. 4, powołuje rektor spośród studentów delegowanych przez uczelniany organ samorządu studenckiego i pracowników uczelni, przy czym studenci stanowią większość składu komisji.

7. Nadzór nad działalnością komisji stypendialnej i odwoławczej komisji stypendialnej sprawuje rektor.

8. W ramach nadzoru rektor może uchylić decyzję komisji stypendialnej lub odwoławczej komisji stypendialnej niezgodną z przepisami ustawy lub regulaminem, o którym mowa w art. 75g.”;

5) w art. 75b:

a) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Przy ustalaniu wysokości dochodu uprawniającego studenta do ubiegania się o stypendium socjalne uwzględnia się dochody osiągnięte przez:

- 1) studenta,
 - 2) małżonka studenta, a także będące na utrzymaniu studenta lub jego małżonka dzieci niepełnoletnie, dzieci pobierające naukę do 26 roku życia, a jeżeli 26 rok życia przypada w ostatnim roku studiów, do ich ukończenia, oraz dzieci niepełnosprawne bez względu na wiek,
 - 3) rodziców studenta i będące na ich utrzymaniu dzieci niepełnoletnie, dzieci pobierające naukę do 26 roku życia, a jeżeli 26 rok życia przypada w ostatnim roku studiów, do ich ukończenia, oraz dzieci niepełnosprawne bez względu na wiek.”,
- b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:
- „3. Miesięczną wysokość dochodu na osobę w rodzinie studenta uprawniającą do ubiegania się o stypendium socjalne, ustala się na zasadach określonych w ustawie, o której mowa w ust. 2, z uwzględnieniem ust. 2a, z zastrzeżeniem że do dochodu nie wlicza się:
- 1) dochodów, o których mowa w ust. 2a pkt 3, jeżeli student jest samodzielny finansowo,
 - 2) świadczeń, o których mowa w art. 75 ust. 1 niniejszej ustawy, oraz świadczeń, o których mowa w art. 152 ust. 1 ustawy z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym.”,
- c) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:
- „3a. Student jest samodzielny finansowo, jeżeli on lub jego małżonek spełnia łącznie następujące warunki:
- 1) posiadał stałe źródło dochodów w ostatnim roku podatkowym,
 - 2) posiada stałe źródło dochodów w roku bieżącym,

- 3) jego miesięczny dochód w okresach, o których mowa w pkt 1 i 2, nie jest mniejszy od minimalnego wynagrodzenia za pracę pracowników, ogłaszanego na podstawie odrębnych przepisów, obowiązującego w ostatnim miesiącu ostatniego roku podatkowego w przypadku dochodu studenta z ostatniego roku podatkowego i obowiązującego w miesiącu złożenia wniosku o przyznanie stypendium,
 - 4) nie złożył oświadczenia o prowadzeniu wspólnego gospodarstwa domowego z rodzicami bądź jednym z nich.”;
- 6) w art. 75h dodaje się ust. 4 w brzmieniu:
- „4. Student w roku akademickim może otrzymywać stypendium za wyniki w nauce lub sporcie, o którym mowa w art. 75 ust. 1 pkt 2, albo stypendium ministra, o którym mowa w art. 75 ust. 1 pkt 3 i 4.”;
- 7) po art. 75h dodaje się art. 75i w brzmieniu:
- „Art. 75i. W przypadku niepaństwowych wyższych szkół zawodowych uprawnienia rektora, o których mowa w art. 23b ust. 1, art. 75a ust. 1, 3, 4, 6-8, art. 75b ust. 2, art. 75g ust. 1 i art. 75h ust. 1, przysługują określone w statucie jednoosobowemu organowi uczelni.”;
- 8) art. 82 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 82. W sprawach nieuregulowanych w niniejszym rozdziale stosuje się odpowiednio przepisy ustawy o szkolnictwie wyższym.”;
- 9) w art. 85 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Do decyzji podjętych przez organ uczelni zawodowej w indywidualnych sprawach studenckich oraz w sprawach nadzoru nad działalnością uczelnianych organizacji studenc

kich i samorządu studenckiego stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego oraz przepisy o zaskarżaniu decyzji do sądu administracyjnego. Decyzje wydane przez rektora lub określony w statucie jednoosobowy organ niepaństwowej uczelni zawodowej w pierwszej instancji są ostateczne.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 17 lipca 1998 r. o pożyczkach i kredytach studenckich (Dz. U. Nr 108, poz. 685, z późn. zm.⁵⁾)w art. 7 ust. 2a otrzymuje brzmienie:

„2a. Pożyczki studenckie i kredyty studenckie są udzielane także na okres studiów doktoranckich nie dłuższy niż 4 lata.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 28 maja 2004 r. o zmianie ustawy o szkolnictwie wyższym, ustawy o wyższych szkołach zawodowych, ustawy o pożyczkach i kredytach studenckich oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 152, poz. 1598) w art. 10 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Osobie uprawnionej do otrzymania kredytu studenckiego w roku akademickim 2003/2004, na podstawie ustawy wymienionej w art. 3, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, kredyt ten wypłaca się za okres od dnia 1 stycznia 2004 r.”.

Art. 5. 1. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego na wniosek właściwego organu państwowej uczelni zawodowej lub założyciela i właściwego, określonego w statucie, organu niepaństwowej uczelni zawodowej, złożony nie później niż w terminie miesiąca od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, po zasięgnięciu opinii Państwowej Komisji Akredytacyjnej, dokona przyporządkowania specjalności kształcenia do kierunków, o których mowa w art. 4a ust. 1a ustawy, o której mowa w art. 2 niniejszej ustawy.

2. W przypadku niezachowania terminu złożenia wniosku, określonego w ust. 1, lub wydania decyzji odmawiającej przyporządkowania danej

specjalności zawodowej do kierunku studiów, uprawnienie uczelni zawodowej do prowadzenia kształcenia w danej specjalności zawodowej wygasa z mocy prawa z dniem 30 września 2005 r.

3. Studenci uczelni zawodowej kształcący się w specjalności zawodowej, która nie została przyporządkowana do kierunku studiów, mogą kontynuować naukę w tej specjalności do ukończenia studiów, nie dłużej jednak niż do końca roku akademickiego 2008/2009.

4. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego ogłosi w wydawanym przez siebie dzienniku urzędowym wykaz uczelni zawodowych, których uprawnienia do prowadzenia kształcenia w specjalnościach zawodowych wygasły zgodnie z ust. 2.

5. Absolwent uczelni zawodowej, który ukończył specjalność zawodową, która nie została przyporządkowana do kierunku studiów, otrzymuje dyplom ukończenia studiów tej specjalności oraz tytuł zawodowy, o którym mowa w art. 6 ustawy wymienionej w art. 2.

Art. 6. W uczelni zawodowej prowadzącej kształcenie na kierunku studiów lub kierunku i specjalności, dla których nie zostały określone standardy, o których mowa w art. 4a ust. 1a ustawy wymienionej w art. 2 niniejszej ustawy, albo prowadzącej kształcenie w specjalności zawodowej:

- 1) studia trwają co najmniej 6 semestrów;
- 2) wymiar zajęć dydaktycznych na studiach dziennych obejmuje co najmniej 2 200 godzin i 15 tygodni praktyk;
- 3) wymiar zajęć dydaktycznych na studiach wieczorowych obejmuje nie mniej niż 80%, a na studiach zaocznych nie mniej niż 60%, godzin zajęć dydaktycznych przewidzianych dla studiów dziennych oraz 15 tygodni praktyk;
- 4) plan studiów wieczorowych i zaocznych obejmuje ten sam zakres treści programowych jak plan studiów dziennych.

Art. 7. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 33 ust. 2 ustawy wymienionej w art. 1 zachowują moc do czasu wydania przepisów wykonawczych na podstawie art. 33 ust. 2 ustawy wymienionej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 8. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

-
- ¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 17 lipca 1998 r. o pożyczkach i kredytach studenckich oraz ustawę z dnia 28 maja 2004 r. o zmianie ustawy o szkolnictwie wyższym, ustawy o wyższych szkołach zawodowych, ustawy o pożyczkach i kredytach studenckich oraz niektórych innych ustaw.
- ²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1992 r. Nr 54, poz. 254 i Nr 63, poz. 314, z 1994 r. Nr 1, poz. 3, Nr 43, poz. 163, Nr 105, poz. 509 i Nr 121, poz. 591, z 1996 r. Nr 5, poz. 34 i Nr 24, poz. 110, z 1997 r. Nr 28, poz. 153, Nr 96, poz. 590, Nr 104, poz. 661, Nr 121, poz. 770 i Nr 141, poz. 943, z 1998 r. Nr 50, poz. 310, Nr 106, poz. 668 i Nr 162, poz. 1115 i 1118, z 2000 r. Nr 120, poz. 1268 i Nr 122, poz. 1314, z 2001 r. Nr 85, poz. 924, Nr 103, poz. 1129, Nr 111, poz. 1193 i 1194 i Nr 126, poz. 1383, z 2002 r. Nr 4, poz. 33 i 34, Nr 150, poz. 1239, Nr 153, poz. 1271 i Nr 200, poz. 1683, z 2003 r. Nr 65, poz. 595, Nr 128, poz. 1176, Nr 137, poz. 1304 i Nr 213, poz. 2081 oraz z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 116, poz. 1206, Nr 152, poz. 1598 i Nr 179, poz. 1845.
- ³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2000 r. Nr 120, poz. 1268 i Nr 122, poz. 1314, z 2001 r. Nr 85, poz. 924 i Nr 111, poz. 1194, z 2002 r. Nr 4, poz. 33 i Nr 150, poz. 1239, z 2003 r. Nr 65, poz. 595, Nr 137, poz. 1304 i Nr 213, poz. 2081 oraz z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 116, poz. 1206, Nr 152, poz. 1598 i Nr 179, poz. 1845.
- ⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2000 r. Nr 120, poz. 1268 i Nr 122, poz. 1314, z 2001 r. Nr 85, poz. 924 i Nr 111, poz. 1194, z 2002 r. Nr 4, poz. 33 i Nr 150, poz. 1239, z 2003 r. Nr 65, poz. 595, Nr 137, poz. 1304 i Nr 213, poz. 2081 oraz z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 116, poz. 1206, Nr 152, poz. 1598 i Nr 179, poz. 1845.
- ⁵⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2000 r. Nr 48, poz. 550 oraz z 2004 r. Nr 146, poz. 546 i Nr 152, poz. 1598.

UZASADNIENIE

Obecnie obowiązujące przepisy ustawy o szkolnictwie wyższym oraz ustawy o wyższych szkołach zawodowych nie regulują odrębnie kwestii języka, w którym są prowadzone zajęcia dydaktyczne oraz sprawdziany wiedzy. Art. 9 ustawy o języku polskim określa język polski jako język nauczania, język egzaminów oraz prac dyplomowych w państwowych i niepaństwowych szkołach wyższych. Jednocześnie przepisy cytowanej ustawy zezwalają na wprowadzenie odmiennej regulacji w przepisach szczególnych. Z uwagi na wstąpienie Polski do Unii Europejskiej i wynikający z tego faktu obowiązek równego traktowania kandydatów na studia, będących obywatelami polskimi i kandydatów będących obywatelami państw członkowskich Unii Europejskiej, wystąpiła konieczność zmiany przepisów ustawy o szkolnictwie wyższym i ustawy o wyższych szkołach zawodowych, tak aby wykłady i inne zajęcia dydaktyczne oraz sprawdziany wiedzy, w tym przeprowadzane w ramach przyjęć na studia, a także egzaminy dyplomowe, mogły być prowadzone w języku obcym w polskich uczelniach. Zmiana przepisów umożliwi także pisanie prac dyplomowych w języku obcym.

Zarówno obowiązujące w uczelniach regulaminy studiów, jak i standardy nauczania, określają zajęcia dydaktyczne dotyczące nauczania języków obcych (lektoraty) jako obowiązkowe, w związku z powyższym uczelnie otrzymują środki finansowe na ich prowadzenie. Z uwagi na fakt, iż osoby korzystające z omawianych zajęć biegle posługują się językiem obcym, nie wydaje się aby ich uczestnictwo w lektoratach z języka obcego przewidzianych planem studiów było konieczne, zasadne jest natomiast prowadzenie lektoratów z języka polskiego, obcego dla osób niebędących obywatelami polskimi. Nie wydaje się również zasadne, aby studenci nieznający języka polskiego, a korzystający z możliwości określonych w art. 1 pkt 1 oraz art. 2 pkt 1 niniejszej ustawy, uczestniczyli w lektoratach z języka obcego, który w wielu przypadkach może być ich językiem ojczystym. Wobec tych osób język polski może być traktowany jako język obcy. Zgodnie z omawianymi przepisami, każda uczelnia prowadząca działalność dydaktyczną oraz sprawdziany wiedzy lub

umiejętności, w tym w ramach przyjęć na studia, a także egzaminy dyplomowe w języku obcym, będzie zobowiązana do zorganizowania, obok lektoratów z języków obcych, zajęć z języka polskiego. Z uwagi na fakt, iż nie ma konieczności, by studenci uczestniczący w tego typu zajęciach uczęszczali na lektoraty z innego języka (co obniży koszty prowadzenia lektoratu), a także z uwagi na to, iż wymiar godzin zajęć z języka polskiego oraz sam fakt korzystania przez uczelnię z możliwości określonych w ww. przepisach, a przede wszystkim kwestię odpłatności, pozostawiono w gestii władz uczelni, organizowanie zajęć z języka polskiego nie powinno wywołać skutków finansowych dla budżetu państwa. Ponadto głęboko uzasadnione jest, by cudzoziemiec studiujący w Polsce w języku obcym, często będącym jego językiem ojczystym, miał możliwość poznania podstaw języka polskiego i kultury naszego kraju.

Artykuł 33 ust. 2 pkt 1 ustawy o szkolnictwie wyższym w dotychczasowym brzmieniu uznany został przez Urząd Komitetu Integracji Europejskiej za niezgodny z prawem Unii Europejskiej, stąd zaistniała konieczność wprowadzenia odpowiedniej zmiany w tym zakresie. Nowe brzmienie art. 33 ust. 2 jest w pełni zgodne z obowiązującym prawem Unii Europejskiej i pozwala na równe traktowanie osób zarówno będących obywatelami Rzeczypospolitej Polskiej, jak i osób będących obywatelami krajów państw członkowskich Unii Europejskiej w kierowaniu za granicę w celu kształcenia.

Z dniem przystąpienia Polski do Unii Europejskiej zaczęły obowiązywać przepisy art. 33a ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 65, poz. 395, z późn. zm.), zgodnie z którymi obywatele państw członkowskich Unii Europejskiej oraz państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym nabyli prawo do podejmowania i odbywania studiów na zasadach obowiązujących obywateli polskich. Wejście w życie tych przepisów wywołało wiele problemów związanych z ich interpretacją i stosowaniem. Zasadnicze wątpliwości interpretacyjne wobec dotychczas obowiązujących przepisów dotyczą przede wszystkim możliwości przyznawania przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego lub organy uczelni stypendiów obywatelom państw członkowskich Unii

Europejskiej, odbywającym kształcenie i uczestniczącym w wymianie akademickiej na podstawie umów międzynarodowych nie ratyfikowanych za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie oraz na podstawie umów międzyuczelnianych zawieranych z partnerami z państw Wspólnoty. Dotychczasowe brzmienie art. 33a ust. 2 i 3 mogło powodować również utrudnienia w przyjmowaniu przez polskie uczelnie stypendystów Programu Socrates/Erasmus. Przepisy niniejszej ustawy mają charakter precyzujący. Zachowuje się prawo obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej oraz państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym do podejmowania i odbywania studiów oraz uczestniczenia w badaniach naukowych i szkoleniach na zasadach obowiązujących obywateli polskich, a jednocześnie stwarza się dodatkowe warunki, sprzyjające podejmowaniu kształcenia i prowadzeniu badań naukowych w Polsce przez to grono osób.

Ustawa o wyższych szkołach zawodowych zawiera przepisy odsyłające do przepisów określających standardy kształcenia dla kierunków studiów i nakazuje ich stosowanie, jednocześnie określając wymiar godzin zajęć dydaktycznych oraz czas trwania praktyk w sposób odmienny od określonego w standardach. Dotyczy to w szczególności wymiaru praktyk, liczby godzin zajęć dydaktycznych dla studiów prowadzonych w systemie studiów zaocznych. Art. 5 ust. 3 ustawy o wyższych szkołach zawodowych wskazuje, że plan studiów wieczorowych i zaocznych powinien przewidywać nie mniej niż 80% godzin zajęć dydaktycznych przewidzianych planem studiów dla studiów dziennych, natomiast przepisy rozporządzenia, do których odsyła art. 4a ust. 2 ustawy o wyższych szkołach zawodowych, określają analogiczny wymiar jako – 60%. W przypadku standardów dla kierunków studiów „pielęgniarstwo” i „położnictwo” przewidziano dłuższy okres studiów i większą liczbę godzin zajęć niż to wynika z art. 5 ust. 3. Zawarte w projekcie zmiany przepisów ustawy o wyższych szkołach zawodowych w części dotyczącej czasu trwania studiów i praktyk zawodowych (art. 2 pkt 2) wprost nakazują stosowanie do kierunków studiów prowadzonych przez uczelnie zawodowe standardów nauczania wydanych na podstawie art. 4a ust. 2 pkt 3 ustawy o szkolnictwie wyższym. Jednocześnie uchyla się dotychczasowy ust. 3 w art. 5 ustawy

o wyższych szkołach zawodowych określający wymiar godzin zajęć dydaktycznych przewidzianych w planie studiów dla studiów wieczorowych i zaocznych jako 80% wymiaru godzin zajęć dydaktycznych dla studiów prowadzonych w systemie studiów dziennych. Rozwiązanie to pozwoli ujednolicić otrzymywany przez studenta zasób wiadomości, bez względu na typ uczelni, w której pobiera on naukę. Zmniejszenie liczby godzin zajęć dydaktycznych na studiach zaocznych prowadzonych przez uczelnie zawodowe z 80 do 60% nie powinno mieć negatywnego wpływu na jakość kształcenia, bowiem jest zgodne z obowiązującymi przepisami dotyczącymi standardów nauczania i stosowanymi już w uczelniach państwowych oraz uczelniach niepaństwowych działających w oparciu o przepisy ustawy z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym, tj. rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 18 kwietnia 2002 r. w sprawie określenia standardów nauczania dla poszczególnych kierunków studiów i poziomów kształcenia (Dz. U. Nr 116, poz. 1004, z późn. zm.). Ponadto ww. przepisy dotyczące standardów nauczania, których stosowanie nakazują przepisy niniejszej ustawy, obligują uczelnię do wykonania 100% godzin zajęć dydaktycznych określonych w standardach bez względu na system studiów, co przy części kierunków stanowi wartość wyższą niż 80% z 2 200 godzin zajęć dydaktycznych, a taka wartość była określona w dotychczas obowiązujących przepisach.

Zmiany w art. 152 c ust. 3 ustawy o szkolnictwie wyższym oraz w art. 75b ust. 3 ustawy o wyższych szkołach zawodowych dotyczą zasad obliczania dochodu na osobę w rodzinie studenta, uprawniającego do ubiegania się o stypendium socjalne. Na podstawie obowiązujących przepisów do powyższego dochodu nie wlicza się świadczeń pomocy materialnej otrzymywanych przez studenta oraz przez członka jego rodziny kształcącego się w uczelni działającej na podstawie ustawy z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 65, poz. 385, z późn. zm.). Zmiana przepisu ma na celu zrównanie praw studentów przez wyłączenie z powyższego dochodu również świadczeń pomocy materialnej otrzymywanych przez członka rodziny, który kształci się w uczelni

zawodowej działającej na podstawie ustawy z dnia 26 czerwca 1997 r. o wyższych szkołach zawodowych (Dz. U. Nr 96, poz. 590, z późn. zm.).

W związku z proponowaną powyżej zmianą, do art. 152c ustawy o szkolnictwie wyższym dodaje się dwa dodatkowe ustępy (ust. 2a i ust. 3a) definiujące pojęcie rodziny studenta i samodzielności finansowej studenta, którymi ustawodawca posługuje się w ust. 3 przedmiotowego artykułu, określając zasady obliczania wysokości dochodu na osobę w rodzinie studenta. Dokładne wskazanie wszystkich przesłanek koniecznych dla dokonania oceny sytuacji materialnej studenta i jego rodziny, zwłaszcza przy określaniu wysokości dochodu na osobę w rodzinie studenta, jest istotne ze względu na możliwość otrzymania przez niego świadczenia z tytułu pomocy materialnej. Powołane rozwinięcie definicji rodziny studenta jest analogiczne do użytego w ustawie z dnia 17 lipca 1998 r. o pożyczkach i kredytach studenckich stosowanego w przypadku ustalania sytuacji życiowej studenta, której zbadanie jest konieczne do udzielenia mu kredytu lub pożyczki. Wydaje się, z uwagi na dotychczasową praktykę w zakresie udzielania kredytów i pożyczek studenckich, iż przepis ten w sposób wystarczający definiuje pojęcie rodziny studenta. Dodatkowo do ustawy wprowadza się pojęcie samodzielności finansowej studenta. Regulacja ta stanowi uzupełnienie definicji rodziny studenta i pozwala pełniej zbadać sytuację materialną studenta, co decyduje o wysokości przyznanego stypendium.

Analogicznych zmian dokonano w art. 75b ustawy o wyższych szkołach zawodowych.

Zmiany w art. 75a ust. 6-8 ustawy o wyższych szkołach zawodowych dotyczą trybu przyznawania świadczeń pomocy materialnej w wyższych szkołach zawodowych. Są one konsekwencją błędu, jaki pojawił się w trakcie ostatniej nowelizacji ustawy. W ustawie z dnia 28 maja 2004 r. o zmianie ustawy o szkolnictwie wyższym, ustawy o wyższych szkołach zawodowych, ustawy o pożyczkach i kredytach studenckich oraz zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 152, poz. 1598) – w przepisach wymieniono dziekana jako organ uczelni zawodowej. Zgodnie z art. 31 ust. 2 ustawy, jedynym organem

jednoosobowym państwowej uczelni zawodowej jest rektor. Natomiast w niepaństwowych uczelniach zawodowych kwestię organu jednoosobowego uczelni reguluje statut. W większości obowiązujących statutów uczelni zawodowych wymieniono, jako organy jednoosobowe uczelni, rektora oraz kanclerza. W związku z powyższym dodano nowy art. 75i wskazujący organ właściwy w niepaństwowych wyższych szkołach zawodowych do wykonywania uprawnień przewidzianych w państwowych uczelniach dla rektora.

Zmiana w art. 1 pkt 6 ustawy wprowadza regulację, która została usunięta w wyniku prac parlamentarnych nad przepisem 152e ust. 3 podczas ostatniej nowelizacji ustawy z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym – student może otrzymywać jedno świadczenie spośród stypendium za wyniki w nauce i stypendium ministra za osiągnięcia w nauce. Przepis ten funkcjonował dotąd w systemie pomocy materialnej dla studentów. Uzasadnieniem przywrócenia tego rozwiązania jest podobieństwo kryteriów przyznawania obu świadczeń. Ponadto rozwiązanie takie przewidziane jest w przypadku stypendium za wyniki w sporcie, stypendium ministra za wybitne osiągnięcia sportowe i stypendium przyznawanego na podstawie ustawy z dnia 18 stycznia 1996 r. o kulturze fizycznej (Dz. U. z 2001 r. Nr 81, poz. 889, z późn. zm.).

Zmiana w art. 1 pkt 7 doprecyzowuje przepisy w zakresie organu właściwego w sprawach pomocy materialnej dla studentów w niepaństwowych szkołach wyższych. Zgodnie z ustawą o szkolnictwie wyższym przepisy ustawy o organach uczelni stosuje się w zakresie nieuregulowanym w statucie uczelni niepaństwowej.

Zmiany proponowane w art. 1 w pkt 4 oraz w art. 2 pkt 3 dostosowują dotychczasowe uprawnienia cudzoziemców do uzyskania zatrudnienia w charakterze nauczyciela akademickiego bez zgody lub zezwolenia właściwego organu do aktualnie obowiązujących przepisów ustaw w zakresie powierzania cudzoziemcom pracy zarobkowej.

Proponowane w art. 4 rozwiązanie porządkuje treść artykułu wskazując okres od jakiego przysługuje prawo ubiegania się o pożyczkę lub kredyt studencki

oraz pozwala wydłużyć, na korzyść studenta, termin wypłacenia pożyczki lub kredytu.

Na mocy ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. o zmianie ustawy o szkolnictwie wyższym oraz ustawy o wyższych szkołach zawodowych (Dz. U. Nr 150, poz. 1239), do dnia 30 września 2004 r. powinno nastąpić przyporządkowanie specjalności zawodowych prowadzonych w wyższych szkołach zawodowych do kierunku studiów, dokonywane w formie decyzji administracyjnej wydawanej przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego, po zasięgnięciu opinii Państwowej Komisji Akredytacyjnej.

Zgodnie z art. 38 ust. 4 ustawy o szkolnictwie wyższym, Państwowa Komisja Akredytacyjna (PKA) powinna zaopiniować wniosek w okresie 3 miesięcy od daty wpływu dokumentów. Po zaopiniowaniu wniosku i podjęciu stosownej uchwały przez Prezydium Państwowej Komisji Akredytacyjnej, opinia PKA jest przekazywana stronie, której przysługuje prawo złożenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy w terminie 14 dni od dnia otrzymania uchwały. Po upływie ww. 14 dniowego terminu, możliwe jest podjęcie decyzji w sprawie przyporządkowania. Zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. o zmianie ustawy o wyższych szkołach zawodowych oraz art. 106 Kodeksu postępowania administracyjnego nie jest możliwe podjęcie przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego decyzji bez uprzedniego uzyskania opinii ww. gremium.

Z uwagi na wyżej opisaną czasochłonność procedury administracyjnej związanej z przyporządkowaniem specjalności zawodowej do kierunku studiów oraz z faktem, iż większość wniosków składanych przez uczelnie nie jest kompletna i wymaga uzupełnienia, w grudniu 2002 r. przesłano do wszystkich niepaństwowych uczelni zawodowych pismo informujące o konieczności złożenia stosownych dokumentów. Mimo to, do końca listopada 2003 r. większość niepaństwowych uczeni zawodowych nie złożyła wniosków dotyczących przyporządkowania specjalności do kierunku. W grudniu 2003 r. przesłano ponownie do wszystkich niepaństwowych uczelni zawodowych pismo przypominające o tym ustawowym wymogu, ze wskazaniem konsekwencji nieprzyporządkowania specjalności do kierunku. Treść ww. pisma została również zamieszczona na stronie internetowej Ministerstwa Edukacji Narodowej

i Sportu. Pomimo podjętych działań do końca marca 2004 r. ok. 90 uczelni nie złożyło wniosków o przyporządkowanie, bądź też wnioski nie objęły wszystkich prowadzonych przez szkołę wyższą specjalności. W maju 2004 r. po raz trzeci wysłano pismo w tej sprawie.

Na podstawie art. 61 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego w czerwcu i lipcu 2004 r. zostały z urzędu wszczęte przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego postępowania w sprawie przyporządkowania prowadzonych specjalności zawodowych do kierunków studiów, jednakże, nawet przy postępowaniu wszczętym z urzędu, zgodnie z przepisami Kpa oraz art. 4 ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. o zmianie ustawy o szkolnictwie wyższym oraz ustawy o wyższych szkołach zawodowych, wymagany jest czynny udział strony w postępowaniu. W związku z powyższym, konieczne stało się określenie nieprzekraczalnego terminu na złożenie wniosku o przyporządkowanie, dłuższego niż do dnia 30 września 2004 r., który zgodnie z art. 4 wspomnianej ustawy z dnia 27 lipca 2002 r., był ostatecznym terminem wydania przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego decyzji o przyporządkowaniu specjalności zawodowej do kierunku studiów.

Zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami, nieprzyporządkowanie specjalności zawodowej do kierunku studiów powoduje całkowity brak możliwości prowadzenia kształcenia na tej specjalności. Taki stan prawny oznacza, iż studenci nie będą mogli kontynuować nauki na wybranej specjalności, a w wielu wypadkach będą zmuszeni do zmiany nie tylko zakresu kształcenia, ale i do zmiany uczelni, czy też miejscowości, w której studiują.

W związku z powyższym, w art. 5 ust. 1 niniejszej ustawy ustalono miesięczny termin od dnia wejścia w życie ustawy, w którym organy uczelni zawodowej będą obowiązane ostatecznie złożyć wnioski o przyporządkowanie prowadzonych specjalności do kierunków studiów. W przypadku niezachowania tego terminu lub wydania przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego decyzji odmawiającej przyporządkowania specjalności do kierunku studiów wskazanego przez wnioskodawcę, uprawnienie uczelni do prowadzenia studiów w tej specjalności wygaśnie z mocy prawa z dniem 30 września 2005 r.

Przepis art. 5 ust. 3 niniejszej ustawy umożliwi jednak studentom uczelni zawodowej, którzy kształcą się w specjalności zawodowej, która nie została przyporządkowana do kierunku studiów lub kierunku i specjalności zawodowej, kontynuowanie nauki na tej specjalności, aż do ukończenia studiów, nie później jednak niż do końca roku akademickiego 2008/2009.

Przepis art. 5 ust. 5 ustawy reguluje sprawę dyplomów wydawanych absolwentom uczelni zawodowych, którzy ukończyli specjalność zawodową nieprzyporządkowaną do kierunku studiów.

Projekt ustawy został skierowany do konsultacji z Radą Główną Szkolnictwa Wyższego, Państwową Komisją Akredytacyjną, Centralną Komisją do Spraw Stopni i Tytułów, Konferencją Rektorów Akademickich Szkół Polskich, Konferencją Rektorów Uczelni Niepaństwowych a także związkami zawodowymi i organizacjami pracodawców (NSZZ „Solidarność”, Ogólnopolskim Porozumieniem Związków Zawodowych, Polską Konfederacją Pracodawców Prywatnych, Konfederacją Pracodawców Polskich, Business Centre Club – Związkiem Pracodawców, Krajową Radą Nauki Związku Nauczycielstwa Polskiego, Federacją Związków Nauczycielstwa Polskiego Szkół Wyższych i Nauki, Związkiem Rzemiosła Polskiego, Forum Związków Zawodowych, KSN NSZZ „Solidarność”) a także z Zarządem Krajowym Niezależnego Zrzeszenia Studentów, Radą Naczelną Zrzeszenia Studentów Polskich oraz Parlamentem Studentów RP. Ponadto został on udostępniony wszystkim zainteresowanym na stronach internetowych Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu.

Uwagi zgłoszone przez Państwową Komisję Akredytacyjną dotyczyły art. 1 pkt 1 oraz art. 2 pkt 1 niniejszej ustawy - uwagę uwzględniono, oraz art. 2 pkt 2, tj. przepisów dotyczących możliwości zwalniania studenta studiów zaocznych z odbywania praktyki zawodowej. Zgodnie z dotychczas obowiązującymi przepisami ustawy z dnia 26 czerwca 1997 r. (art. 5 ust. 2) senat uczelni mógł określić warunki zwalniania studenta studiów zaocznych z obowiązku odbycia praktyki, jeżeli student pracował zawodowo zgodnie z kierunkiem kształcenia. Zgodnie ze stanowiskiem Państwowej Komisji Akredytacyjnej utrzymanie omawianego przepisu w mocy stawia studentów studiujących w uczelniach,

utworzonych w oparciu o przepisy ustawy z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym, w sytuacji mniej korzystnej w porównaniu ze studentami uczelni zawodowych, ponieważ przepisy ww. ustawy nie przewidują możliwości zwalniania studentów studiów zaocznych z obowiązku odbycia praktyk zawodowych. Uwagi tej nie uwzględniono. Uchylenie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1997 r. o wyższych szkołach zawodowych wprowadziłoby konieczność odbycia praktyk zawodowych nawet w stosunku do studentów, którzy pracując zawodowo zgodnie z kierunkiem kształcenia zostali zwolnieni z odbywania tej praktyki. Ponadto uchylenie omawianego przepisu zwiększyłoby koszty działalności państwowych uczelni zawodowych, bowiem zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 sierpnia 1991 r. (Dz. U. Nr 73, poz. 323, z późn. zm.) uczelnia jest zobowiązana do finansowania wyżywienia studentów odbywających praktykę poza miejscem stałego zamieszkania (w wysokości ustalonej przez rektora), zakwaterowania studentów odbywających praktykę poza miejscem stałego zamieszkania, według kosztów faktycznych, przejazdu do miejsca praktyki i z powrotem najtańszym środkiem lokomocji, z uwzględnieniem przysługujących ulg, jeżeli praktyka odbywa się poza miejscem zamieszkania studenta lub siedziby uczelni, ekwiwalentu wypłacanego studentom z tytułu odbywania praktyk, na podstawie skierowania, w warunkach szkodliwych dla zdrowia, ubezpieczenia uczestników praktyk od następstw nieszczęśliwych wypadków, a na takie cele nie zostały przewidziane środki w budżecie państwa. Argument podnoszony przez Państwową Komisję Akredytacyjną, iż przepisy niniejszej ustawy postawią studentów studiów zaocznych studiujących w uczelniach zawodowych w sytuacji korzystniejszej w stosunku do studentów zaocznych uczelni działających w oparciu o przepisy ustawy z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym nie może zostać uznany za zasadny również dlatego, że ci studenci pracujący zawodowo zgodnie z kierunkiem studiów są zwalniani z odbywania praktyk zawodowych (lub praktyki zawodowe są uznawane za odbyte) na podstawie decyzji dziekana podjętej w oparciu o regulamin studiów. Oznacza to, iż faktyczna sytuacja studenta studiów zaocznych, niezależnie od typu uczelni, w której pobiera naukę, jest bardzo podobna. Główna różnica polega na tym, iż w uczelniach zawodowych warunki zwalniania z praktyk

określa uchwała senatu, a w uczelniach działających w oparciu o przepisy ustawy z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym regulamin studiów uchwalany przez senat uczelni. W obydwu przypadkach decyzja o zwolnieniu studenta z odbywania praktyk jest podejmowana przez odpowiedni organ jednoosobowy uczelni i przechowywana w teczce studenta zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 września 2000 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz. U. Nr 81, poz. 907, z późn. zm.).

Uwagi zgłoszone przez Radę Główną Szkolnictwa Wyższego dotyczyły art. 1 pkt 1 oraz art. 2 pkt 1 niniejszej ustawy, tj. obowiązku organizowania przez uczelnie prowadzące zajęcia dydaktyczne w języku obcym zajęć z języka polskiego. Uwagi nie uwzględniono. Prowadzenie omawianych zajęć nie powinno podnieść kosztów funkcjonowania uczelni, szczególnie, że sam wymiar zajęć tj. liczbę godzin dydaktycznych i czas trwania, a przede wszystkim odpłatność za te zajęcia, pozostawiono do uznania władzom uczelni, które organizując zajęcia z języka polskiego powinny brać pod uwagę przede wszystkim posiadane środki finansowe.

Uwagi do ustawy zgłosiła także organizacja pracowników – Forum Związków Zawodowych. Uwagi dotyczyły zbyt krótkiego terminu na składanie wniosków dotyczących przyporządkowania, uwagę uwzględniono wydłużając termin do 30 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. Ponadto Forum Związków Zawodowych zgłosiło obawy, iż obniżenie wymiaru liczby godzin na studiach zaocznych wpłynie negatywnie na jakość kształcenia. Uwagi nie uwzględniono – zmiana wymiaru liczby godzin jest konieczna, by ujednocilić otrzymywany przez studenta zasób wiadomości, bez względu na typ uczelni, w której pobiera on naukę. Zmniejszenie liczby godzin zajęć dydaktycznych na studiach zaocznych prowadzonych przez uczelnie zawodowe z 80% do 60% nie powinno mieć negatywnego wpływu na jakość kształcenia, bowiem jest zgodne z obowiązującymi przepisami dotyczącymi standardów nauczania i stosowanymi już w uczelniach państwowych oraz uczelniach niepaństwowych działających w oparciu o przepisy ustawy z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym. Ponadto plan studiów, niezależnie od systemu, musi

obejmować ten sam zakres treści programowych i 100% godzin zajęć dydaktycznych określonych w standardach, co przy części kierunków stanowi wartość wyższą niż 80% z 2 200 godzin zajęć dydaktycznych (taka wartość była określona w dotychczas obowiązujących przepisach).

Z uwagi na fakt, iż przepisy ustawy będą miały zastosowanie przede wszystkim do uczelni niepaństwowych oraz do kształcenia w systemie studiów zaocznych i wieczorowych, czyli odpłatnych systemach kształcenia, jej wejście w życie nie wywoła skutków finansowych dla budżetu państwa.

Ocena Skutków Regulacji (OSR)

Przepisy zawarte w ustawie umożliwią prowadzenie zajęć dydaktycznych oraz sprawdzianów wiedzy w językach obcych, co jest podstawowym warunkiem utworzenia wspólnego obszaru edukacyjnego z krajami będącymi członkami Unii Europejskiej. Prowadzenie przez uczelnie magisterskich studiów uzupełniających w językach obcych umożliwi im też uzyskiwanie na ten cel środków finansowych ze środków Unii Europejskiej.

Przepisy zawarte w ustawie, zachowując prawo obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej oraz państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym do podejmowania i odbywania studiów oraz uczestniczenia w badaniach naukowych i szkoleniach na zasadach obowiązujących obywateli polskich, jednocześnie stwarzają dodatkowe warunki, sprzyjające podejmowaniu kształcenia i prowadzeniu badań naukowych w Polsce przez to grono osób

Przez wprowadzenie jasnych zasad dotyczących standardów nauczania, projektowana regulacja powinna mieć pozytywny wpływ zarówno na zwiększenie zaufania obywateli do państwa i prawa przez nie stanowionego, jak i na jakość kształcenia w uczelniach zawodowych. Ujednolicenie zasad

dotyczących warunków kształcenia ułatwi także studentom zmianę uczelni w trakcie pobierania nauki.

Przepisy ustawy umożliwiają studentom uczelni zawodowej, którzy kształcą się w specjalności zawodowej, która nie została przyporządkowana do kierunku studiów lub kierunku i specjalności zawodowej, kontynuowanie nauki na tej specjalności do czasu ukończenia studiów, nie dłużej jednak niż do końca roku akademickiego 2008/2009. Regulacja ta pozwoli nie tylko, na ukończenie przez osoby, które podjęły naukę w roku akademickim 2004/2005 studiów na pierwotnie obranej specjalności, ale też uchroni studentów przed negatywnymi konsekwencjami działań władz uczelni lub jej założyciela.

Przepisy ustawy umożliwią uczestnikom studiów doktoranckich korzystanie z pożyczek i kredytów studenckich przez okres studiów doktoranckich nie dłuższy niż 4 lata.

Ustawa, z uwagi na swój zakres przedmiotowy obejmujący jedynie regulację odnoszącą się głównie do języka wykładowego w uczelniach oraz wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, nie będzie miała wpływu na rynek pracy, konkurencyjność gospodarki, a także na rozwój regionalny.

Projekt ustawy został skierowany do konsultacji z Radą Główną Szkolnictwa Wyższego, Państwową Komisją Akredytacyjną, Centralną Komisją do Spraw Stopni i Tytułów, Konferencją Rektorów Akademickich Szkół Polskich, Konferencją Rektorów Uczelni Niepaństwowych a także związkami zawodowymi i organizacjami pracodawców (NSZZ „Solidarność”, Ogólnopolskim Porozumieniem Związków Zawodowych, Polską Konfederacją Pracodawców Prywatnych, Konfederacją Pracodawców Polskich, Business Centre Club – Związkiem Pracodawców, Krajową Radą Nauki Związku Nauczycielstwa Polskiego, Federacją Związków Nauczycielstwa Polskiego Szkół Wyższych i Nauki, Związkiem Rzemiosła Polskiego, Forum Związków Zawodowych, KSN NSZZ „Solidarność”) a także z Zarządem Krajowym Niezależnego Zrzeszenia Studentów, Radą Naczelną Zrzeszenia Studentów Polskich oraz Parlamentem Studentów RP. Ponadto został on udostępniony wszystkim zainteresowanym na stronach internetowych Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu.

Przedmiot regulacji niniejszej ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

56/09/esz

URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU
Jarosław Pietras

Sekr.Min.JP-16 72 /04/DPE/as

Warszawa, dnia 27/09/ 2004 r.

Pan
Aleksander Proksa
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zmianie ustawy o szkolnictwie wyższym, ustawy o wyższych szkołach zawodowych oraz o zmianie niektórych innych ustaw, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. nr 106, poz. 494) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Ministra Jarosława Pietrasa, działającego z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

Szenowny Panie Ministrze,

W związku z przedłożonym projektem ustawy (pismo nr RM-10-161-04), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

Przedmiot projektowanej regulacji jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Z up. Sekretarza Komitetu
Integracji Europejskiej
z powołaniem
PODSEKRETARZ STANU

T. Nowakowski
Tomasz Nowakowski

Do uprzejmej wiadomości:

Pan Mirosław Sawicki
Minister Edukacji Narodowej i Sportu

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ I SPORTU ¹⁾**

z dnia2004 r.

**w sprawie warunków kierowania osób za granicę w celach naukowych,
dydaktycznych i szkoleniowych oraz szczególnych uprawnień tych osób**

Na podstawie art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 65, poz. 385 z późn. zm. ²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Rozporządzenie określa:

- 1) formy kształcenia, na które mogą być kierowane osoby, i warunki, jakie muszą spełniać, aby ubiegać się o skierowanie;
- 2) formy pomocy materialnej dla osób skierowanych za granicę, w tym stypendia i zwrot kosztów przejazdów;
- 3) okresy i zasady wypłacania świadczeń osobom skierowanym za granicę;
- 4) warunki i tryb odwoływania osób skierowanych za granicę;
- 5) uprawnienia osób kierowanych za granicę pozostających w zatrudnieniu.

§ 2.

1. Osoby posiadające stałe miejsce zamieszkania w Polsce, które spełniają warunki określone przez podmiot zagraniczny, mogą być kierowane za granicę w celach:

- 1) prowadzenia badań naukowych;
- 2) podejmowania i prowadzenia działalności dydaktycznej;
- 3) szkoleniowych na:
 - a) odbycie części jednolitych studiów magisterskich lub uzupełniających studiów magisterskich albo wyższych studiów zawodowych,
 - b) studia podyplomowe,
 - c) studia doktoranckie,
 - d) staże naukowe, artystyczne lub specjalizacyjne,
 - e) kursy językowe i inne kursy podnoszące kwalifikacje zawodowe,
 - f) praktyki zawodowe.

2. W celach prowadzenia badań naukowych mogą być kierowane za granicę osoby uczestniczące w realizacji badań naukowych w kraju.

3. W celach szkoleniowych na studia doktoranckie mogą być kierowane za granicę osoby posiadające odpowiedni dorobek naukowy i co najmniej roczny staż pracy w danej specjalności.

§ 3.

Osoby, o których mowa w § 2 ust. 1, zwane dalej „osobami kierowanymi”, mogą być kierowane za granicę przez jednostki organizacyjne należące do sektora finansów publicznych, a w szczególności jednostki państwowej i samorządowej sfery budżetowej oraz jednostki prowadzące kształcenie lub badania naukowe, zwane dalej „jednostkami kierującymi”.

§ 4.

Osobom kierowanym w celach prowadzenia badań naukowych i w celach szkoleniowych może być przyznane miesięczne stypendium albo osoby te mogą być kierowane na koszt własny lub na koszt podmiotu niebędącego jednostką kierującą.

§ 5.

Osobom kierowanym w celach prowadzenia badań naukowych i w celach szkoleniowych jednostka kierująca może przyznać miesięczne stypendium na pokrycie kosztów utrzymania i zakwaterowania w okresie realizowania zadań w ramach celów, w jakich zostały skierowane za granicę, z zastrzeżeniem § 7, w wysokości:

- 1) nie niższej niż 30 % stawki dodatku zagranicznego bazowego ustalonego dla państwa, do którego osoba jest kierowana, zgodnie z przepisami w sprawie dodatku zagranicznego i świadczeń przysługujących członkom służby zagranicznej wykonującym obowiązki służbowe w placówce zagranicznej;
- 2) nie wyższej niż kwota stanowiąca równowartość diety z tytułu podróży służbowych poza granicami kraju, określonej w przepisach w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju, za każdy dzień, w którym było otrzymywane stypendium.

§ 6

Jednostka kierująca może przyznać osobom kierowanym w celach prowadzenia badań naukowych i w celach szkoleniowych inne świadczenia, w szczególności:

- 1) zwrot kosztów podróży do miejsca prowadzenia badań naukowych lub odbywania szkolenia i z powrotem, jeden raz w ciągu roku akademickiego;
- 2) zwrot kosztów zakupu polisy ubezpieczeniowej;
- 3) zwrot kosztów zakupu pomocy naukowych;
- 4) zwrot opłat wizowych.

§ 7.

1. Osobom kierowanym w celach szkoleniowych na studia doktoranckie jednostka kierująca może przyznać miesięczne stypendium, o którym mowa w § 5, na okres:

- 1) 3-letnich stacjonarnych studiów doktoranckich wypłacane nie dłużej niż przez okres 11 miesięcy w ciągu jednego roku akademickiego;
 - 2) 8 miesięcy do wykorzystania w ciągu 4 lat trwania studiów doktoranckich odbywanych w systemie niestacjonarnym.
2. Jednostka kierująca może przyznać osobie, o której mowa w ust. 1, inne świadczenia, w szczególności:
- 1) zwrot kosztów przygotowania pracy doktorskiej;
 - 2) zwrot kosztów przejazdów w kraju odbywania studiów doktoranckich, jeżeli zmiana miejsca pobytu wynika z planu odbywania tych studiów;
 - 3) zwrot kosztów przejazdu:
 - a) w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, do miejsca odbywania studiów doktoranckich i z powrotem, jeden raz w ciągu roku akademickiego,
 - b) w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, do miejsca odbywania studiów doktoranckich i z powrotem, przy czym liczba przejazdów wynikająca z programu studiów nie może przekraczać 12 przejazdów w całym okresie trwania studiów;
 - 4) zwrot kosztów zakupu polisy ubezpieczeniowej;
 - 5) zwrot kosztów zakupu pomocy naukowych;
 - 6) zwrot opłat wizowych.

§ 8.

1. Osobom kierowanym w celach podejmowania i prowadzenia działalności dydaktycznej jednostka kierująca może przyznać:

- 1) ryczałt na pokrycie kosztów utrzymania i zakwaterowania;
- 2) zwrot kosztów podróży do miejsca prowadzenia zajęć dydaktycznych i z powrotem, jeden raz w ciągu roku akademickiego;
- 3) zwrot kosztów zakupu polisy ubezpieczeniowej;
- 4) zwrot opłat wizowych.

2. Wysokość ryczałtu, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, nie może być wyższa niż 150 % stawki dodatku zagranicznego bazowego ustalonego dla państwa, do którego osoba jest kierowana, zgodnie z przepisami w sprawie dodatku zagranicznego i świadczeń przysługujących członkom służby zagranicznej wykonującym obowiązki służbowe w placówce zagranicznej.

§ 9.

Stypendia i inne świadczenia przyznane przez jednostkę kierującą osobie kierowanej wypłacane są za pośrednictwem polskich przedstawicielstw dyplomatycznych albo w sposób ustalony przez strony.

§ 10.

1. Osobie kierowanej jednostka kierująca wydaje skierowanie określające:

- 1) imię i nazwisko oraz adres osoby skierowanej;
- 2) cel skierowania za granicę;

- 3) okres, na który osoba zostaje skierowana za granicę;
- 4) zakres świadczeń przyznanych osobie skierowanej i podmioty, które przyznały te świadczenia.

2. Na uzasadniony wniosek osoby kierowanej za granicę, a w przypadku osoby kierowanej pozostającej w zatrudnieniu - za zgodą jej pracodawcy, jednostka kierująca może przedłużyć okres, na który osoba została skierowana za granicę, nie dłużej niż do 12 miesięcy, określając jednocześnie, czy w okresie tym osoba skierowana otrzymuje świadczenia.

§ 11.

1. Osoba pozostająca w zatrudnieniu może zostać skierowana za granicę jeżeli uzyska zgodę pracodawcy oraz zostanie jej udzielony urlop szkoleniowy albo urlop bezpłatny.
2. Pracodawca zatrudniający osobę kierowaną za granicę na okres nie przekraczający jednego miesiąca udziela jej urlopu szkoleniowego płatnego według zasad obowiązujących przy obliczaniu wynagrodzenia za urlop wypoczynkowy.
3. Osobie kierowanej za granicę na okres przekraczający jeden miesiąc lub w stosunku do której długość okresu skierowania została przedłużona, pracodawca może udzielić urlopu szkoleniowego lub urlopu bezpłatnego na pozostały okres skierowania.

§ 12.

1. Jednostka kierująca może zawrzeć z osobą kierowaną umowę, w której zobowiązuje się do wypłacania na jej rzecz miesięcznego stypendium, o którym mowa w § 5, ryczałtu, o którym mowa w § 8 ust. 1 pkt 1, lub świadczeń wymienionych w § 6, § 7 ust. 2 i § 8 ust. 1 pkt 2-4.
2. W umowie, o której mowa w ust. 1, mogą być ustalone warunki cofnięcia przyznanego miesięcznego stypendium, ryczałtu lub świadczeń wymienionych w ust. 1.

§ 13.

Do osób kierowanych w celach prowadzenia badań naukowych i w celach szkoleniowych, którym przyznane zostały stypendia przez instytucje zagraniczne, organizacje systemu Narodów Zjednoczonych lub przez inne organizacje międzynarodowe, a także którym przyznane zostały stypendia na podstawie umów międzynarodowych, przepisy § 11, § 12 i § 14 stosuje się odpowiednio.

§ 14.

1. Kierownik jednostki kierującej może odwołać osobę skierowaną za granicę w terminie 14 dni od dnia otrzymania informacji o przypadku naruszenia przez tę osobę przepisów prawa lub o przypadku niedostatecznych postępów w nauce lub badaniach naukowych, zawinionych przez osobę skierowaną.
2. Jednostka kierująca może cofnąć wypłacanie miesięcznego stypendium, o którym mowa w § 5 ust. 1, lub ryczałtu, o którym mowa w § 7 ust. 1 pkt 1, w przypadkach, o których mowa w ust. 1, a także na wniosek zagranicznego opiekuna naukowego lub zagranicznej jednostki prowadzącej kształcenie, jeżeli osoba skierowana za granicę nie realizuje zadań w ramach celów, w jakich została skierowana.

§ 15.

Osobom skierowanym za granicę na podstawie dotychczas obowiązujących przepisów przyznane świadczenia wypłaca się do końca okresu, na który osoby te zostały skierowane.

§ 16.

Traci moc zarządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 października 1991 r. w sprawie warunków kierowania osób za granicę w celach naukowych, dydaktycznych i szkoleniowych oraz szczególnych uprawnień tych osób (M.P. Nr 34, poz. 252 oraz z 1995 r. Nr 64, poz. 698).

§ 17.

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.³⁾

**MINISTER
EDUKACJI NARODOWEJ i SPORTU**

¹⁾ Minister Edukacji Narodowej i Sportu kieruje działem administracji rządowej – szkolnictwo wyższe, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Edukacji Narodowej i Sportu (Dz. U. Nr 134, poz. 1426).

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1992 r. Nr 54, poz. 254 i Nr 63, poz. 314, z 1994 r. Nr 1, poz. 3, Nr 43, poz. 163, Nr 105, poz. 509 i Nr 121, poz. 591, z 1996 r. Nr 5, poz. 34 i Nr 24, poz. 110, z 1997 r. Nr 28, poz. 153, Nr 96, poz. 590, Nr 104, poz. 661, Nr 121, poz. 770 i Nr 141, poz. 943, z 1998 r. Nr 50, poz. 310, Nr 106, poz. 668 i Nr 162, poz. 1115 i 1118, z 2000 r. Nr 120, poz. 1268 i Nr 122, poz. 1314, z 2001 r. Nr 85, poz. 924, Nr 103, poz. 1129, Nr 111, poz. 1193 i 1194 i Nr 126, poz. 1383, z 2002 r. Nr 4, poz. 33 i 34, Nr 150, poz. 1239, Nr 153, poz. 1271 i Nr 200, poz. 1683, z 2003 r. Nr 65, poz. 595, Nr 128, poz. 1176, Nr 137, poz. 1304 i Nr 213, poz. 2081 oraz z 2004 r. Dz. U. Nr 96, poz. 959, Nr 116, poz. 1206, Nr 152, poz. 1598 i Nr 179, poz. 1845).

UZASADNIENIE

Podstawą do wydania projektowanego rozporządzenia jest art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 65, poz. 385 z późn. zm.), który upoważnia ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego do określenia w drodze rozporządzenia warunków kierowania osób za granicę, w celach naukowych, dydaktycznych i szkoleniowych oraz szczególnych uprawnień tych osób.

Projektowane rozporządzenie ma zastąpić zarządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 października 1991 r. w sprawie warunków kierowania osób za granicę w celach naukowych, dydaktycznych i szkoleniowych oraz szczególnych uprawnień tych osób (M.P. Nr 34 poz. 252 oraz z 1995 r. Nr 64, poz. 698). W ustawie z dnia 22 grudnia 2000 r. o zmianie niektórych upoważnień ustawowych do wydawania aktów normatywnych oraz zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 120, poz. 1268) nowelizującej m.in. ustawę o szkolnictwie wyższym (art. 32) dokonano zmiany brzmienia art. 33 ust. 2 zawierającego upoważnienie dla ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego do określenia w drodze rozporządzenia warunków kierowania osób za granicę, w celach naukowych, dydaktycznych i szkoleniowych oraz szczególnych uprawnień tych osób. Artykuł 78 ustawy z dnia 22 grudnia 2000 r. przewiduje, że akty wykonawcze wydane na podstawie zmienianych upoważnień ustawowych zachowują moc do czasu ich zastąpienia przez nowe akty, wydane na jej podstawie.

Projekt uwzględnia doświadczenia w stosowaniu dotychczasowych przepisów, jak również zmiany wynikające z uchwalenia ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o służbie zagranicznej (Dz. U. Nr 128, poz. 1403).

Przepisy ww. zarządzenia MEN obowiązujące od prawie 12 lat i stosowane zarówno przez pracodawców, jak i przez publiczne lub niepubliczne jednostki organizacyjne (w tym np. organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego, KSAP, szkoły wyższe i wyższe szkoły zawodowe, instytuty naukowe PAN oraz jednostki badawczo-rozwojowe), organizacje i stowarzyszenia oraz fundacje, okazały się skuteczne. Ich stosowanie nie nastęcało większych problemów i nie przysparzało wątpliwości interpretacyjnych, stąd też zdecydowano się zachować znaczącą część dotychczasowych regulacji w prawie niezmiennym brzmieniu. Wprowadzone do tekstu projektu nieliczne poprawki są zmianami o charakterze redakcyjnym lub doprecyzowującym albo dostosowującymi do zmian w innych przepisach.

Rozporządzenie określi w szczególności:

- formy kształcenia, na które mogą być kierowani obywatele polscy, i warunki, jakie muszą spełniać, aby ubiegać się o skierowanie,
- formy pomocy materialnej dla osób skierowanych za granicę (w tym stypendia, zwrot kosztów przejazdu i opłat wizowych),
- okresy i zasady wypłacania świadczeń osobom skierowanym,
- warunki i tryb odwoływania osób skierowanych za granicę, a także uprawnienia osób, które pozostają w zatrudnieniu.

Najistotniejsze zmiany wprowadzone do projektowanego rozporządzenia to:

- wprowadzenie możliwości kierowania za granicę osób w celu odbycia części studiów zamiast pełnych studiów, co odpowiada rozwiązaniom stosowanym w państwach europejskich i sprzyja realizacji postanowień deklaracji Bolońskiej i Konwencji o uznaniu kwalifikacji związanych z uzyskaniem wyższego wykształcenia w Regionie Europejskim, sporządzonej w Lizbonie dnia 11 kwietnia 1997 r. oraz realizacji współpracy w ramach programów edukacyjnych Unii Europejskiej: Socrates, Młodzież i Leonardo da Vinci,
- pominięcie przepisów dot. zachowania prawa do zasiłków rodzinnych i świadczeń leczniczych dla członków rodziny osoby pozostającej w kraju oraz zaliczania okresu pobytu za granicą do okresu zatrudnienia, od którego zależą uprawnienia pracownicze, o ile przepisy szczególne nie stanowiły inaczej. Zaliczanie pobytu za granicą do stażu pracy uwarunkowane było „terminowym” powrotem do pracodawcy,
- pominięcie przepisów dotyczących kierowania osób za granicę w celu odbycia stażu habilitacyjnego, gdyż z perspektywy kilkuletnich obserwacji wynika, że niewielu Polaków korzysta z tej formy kształcenia, zaś osoby które wyjeżdżały na staż habilitacyjny zainteresowane były najczęściej uzyskaniem w innym państwie (głównie w jednym z krajów powstałych po rozpadzie b. ZSRR) odpowiedniego stopnia naukowego lub stopnia w zakresie sztuki, który następnie był uznawany na podstawie obowiązujących jeszcze umów międzynarodowych za równoważny ze stopniem doktora habilitowanego. W krajach Unii Europejskiej stopień doktora habilitowanego jest rzadko spotykany i przeważnie nie jest tożsamy z uzyskaniem kolejnego stopnia w karierze naukowej, lecz bardziej związany jest z doświadczeniem zawodowym na stanowisku nauczyciela akademickiego,
- zmiana kryterium stanowiącego podstawę do ustalenia minimalnej wysokości stypendium oraz maksymalnej wysokości ryczałtu, które mogą być przyznawane osobom kierowanym za granicę oraz ustalenie maksymalnej wysokości stypendium przyznawanego osobie kierowanej.

Wprowadzone zmiany utrudniają możliwość wyjazdu za granicę w celu odbycia studiów lub stażu habilitacyjnego. Osoby zainteresowane odbyciem tych form kształcenia i uzyskaniem zagranicznego tytułu zawodowego lub stopnia doktora habilitowanego będą miały możliwość wyjazdu za granicę z własnej inicjatywy (tj. bez uzyskania skierowania). W projektowanych regulacjach nie uwzględniono przepisów dot. wliczania okresu pobytu do stażu pracy od którego zależą uprawnienia pracownicze, a także uprawnień pozostających w kraju członków rodziny osoby skierowanej do zasiłków rodzinnych i świadczeń leczniczych, ponieważ te kwestie uregulowane są w odrębnych przepisach. Pominięto ponadto regulacje uprawniające osoby skierowane do zwrotu kosztów leczenia za granicą, ponieważ kwestie pokrywania kosztów świadczeń medycznych udzielanych za granicą osobom ubezpieczonym uregulowane zostały w przepisach ustawy z dnia 23 stycznia 2003 o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia (Dz. U. Nr 45, poz. 391, z późn. zm.).

Podobnie jak w obowiązujących dotychczas przepisach określono:

- cele i warunki kierowania osób za granicę,
- rodzaje i wysokość świadczeń finansowych, które mogą być przyznawane osobom skierowanym za granicę w celach naukowych, dydaktycznych i szkoleniowych,
- możliwość udzielania przez pracodawcę urlopów szkoleniowych i bezpłatnych,

- warunki i tryb odwoływania osób skierowanych,
- warunki cofnięcia przyznanych świadczeń.

Ocena skutków regulacji (OSR)

1. Podmioty, na które oddziałuje akt prawny:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu w sprawie warunków kierowania osób za granicę w celach naukowych, dydaktycznych i szkoleniowych oraz szczególnych uprawnień tych osób adresowane jest do jednostek należących do szeroko rozumianego sektora administracji publicznej, a więc np.: organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego, KSAP, szkół wyższych i wyższych szkół zawodowych, instytutów naukowych PAN, jednostek badawczo-rozwojowych, a także pracodawców zatrudniających osoby kierowane za granicę w celach naukowych, dydaktycznych lub szkoleniowych. Akt prawny oddziaływać będzie ponadto na osoby zainteresowane uzyskaniem skierowania za granicę w celu odbycia kształcenia bądź prowadzenia badań naukowych lub działalności dydaktycznej.

Z regulacji określonych w rozporządzeniu mogą korzystać również podmioty nie związane bezpośrednio ze sferą administracji publicznej (organizacje pozarządowe np.: związki zawodowe, związki pracodawców, stowarzyszenia i fundacje).

2. Obowiązek przeprowadzenia konsultacji społecznych:

W toku uzgodnień projekt przedmiotowego rozporządzenia został przedstawiony do zaopiniowania przez następujących partnerów społecznych:

1. Chrześcijański Związek Zawodowy „Solidarność im. ks. Jerzego Popiełuszki”,
2. Zarząd Główny Związku Nauczycielstwa Polskiego,
3. Sekcja Krajowa Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność”,
4. Wolny Związek Zawodowy „Sierpień 80” Komisja Krajowa,
5. Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność 80”,
6. Związek Zawodowy Pracowników Oświaty i Wychowania „Oświata”,
7. Krajowa Sekcja Oświaty NSZZ „Solidarność”,
8. Krajowa Sekcja Nauki NSZZ „Solidarność”,
9. Krajowa Rada Nauki Związku Nauczycielstwa Polskiego,
10. Federacja Związków Nauczycielstwa Polskiego Szkół Wyższych i Nauki,
11. Sekretariat Konferencji Episkopatu Polski,
12. Towarzystwo Wiedzy Powszechnej,
13. Forum Związków Zawodowych,
14. Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych,
15. Konfederacja Pracodawców Polskich,
16. Business Centre Club Związek Pracodawców,
17. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych,
18. Krajowa Izba Gospodarcza.

Ponadto projektowane rozporządzenie przesłano do zaopiniowania przez:

1. Zarząd Polskiej Akademii Nauk,
2. Radę Główną Szkolnictwa Wyższego,

3. Radę Główną Jednostek Badawczo-Rozwojowych,
4. Państwową Komisję Akredytacyjną,
5. Konferencję Rektorów Akademickich Szkół Polskich,
6. Konferencję Rektorów Uczelni Niepaństwowych.

Uwagi zgłoszone przez Prezesa Polskiej Akademii Nauk dotyczące:

- objęcia przepisami rozporządzenia również cudzoziemców mających kartę stałego pobytu,
- doprecyzowania, jak często jednostka kierująca może przyznać zwrot kosztów podróży osobie kierowanej za granicę w celach prowadzenia badań naukowych i w celach szkoleniowych

zostały uwzględnione. Uwzględniono ponadto uwagi redakcyjne zgłoszone do uzasadnienia.

Nie uwzględniono natomiast propozycji dot. wskazania regulacji określających zasady zaliczania okresu skierowania za granicę do stażu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze. Zasady wliczania okresów nieświadczenia pracy do stażu, od którego zależą uprawnienia pracownicze, uregulowane zostały w znacznej liczbie aktów prawnych regulujących uprawnienia poszczególnych grup zawodowych, w związku z czym ich wyliczenie w akcie prawnym nie jest uzasadnione.

Nie zostało uwzględnione stanowisko Prezydium Państwowej Komisji Akredytacyjnej, które zasugerowało wprowadzenie rozwiązań umożliwiających kierowanie osób za granicę w celu odbycia pełnych studiów magisterskich i wyższych studiów zawodowych, ponieważ przyjęte rozwiązania przygotowane zostały z myślą o wspieraniu przede wszystkim osób studiujących w polskich szkołach wyższych. Poza tym umożliwienie kierowania osób za granicę w celu odbycia pełnych studiów prowadziłoby do sytuacji, w których osoby skierowane zwłaszcza do tzw. „państw trzecich” powracające do kraju z zagranicznym wykształceniem miałyby dodatkowe trudności w uznaniu przez polskiego pracodawcę kwalifikacji zawodowych.

3. Wpływ projektowanej regulacji na sektor finansów publicznych:

Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa i budżetów jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych w postaci zwiększenia wydatków lub zmniejszenia wpływów, bowiem projektowane przepisy mają zastąpić regulacje zawarte w aktualnie obowiązującym zarządzeniu MEN. Limity określające wysokość ryczałtów, które mogą być przyznawane osobom skierowanym za granicę w celach dydaktycznych oraz limity określające minimalną wysokość stypendium, które może być przyznawane osobie skierowanej do innego kraju w celach naukowych lub szkoleniowych zostały ukształtowane na porównywalnym poziomie, jaki wynikał z dotychczasowych przepisów i stosowany jest od szeregu lat w resorcie edukacji narodowej i sportu. Wyjaśnić należy, iż za podstawę do ustalenia maksymalnej wysokości ryczałtu i minimalnej wysokości stypendium przyjęto wysokość dodatku zagranicznego przysługującego pracownikom polskich placówek dyplomatycznych i konsularnych.

4. Wpływ projektowanej regulacji na rynek pracy, konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki oraz sytuację i rozwój regionalny:

Wejście w życie przepisów rozporządzenia nie będzie miało wpływu na rynek pracy, konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki oraz sytuację i rozwój regionalny.

10-11-iw